

MEDYA TAKİP DOSYASI

20 Şubat 2025 Perşembe

Elektrik en fazla 18.00'de tüketildi

TÜRKİYE'DE pazartesi günlük bazda 986 bin 777 megavatsaat elektrik üretildi, tüketim ise 972 bin 676 megavatsaat oldu. Türkiye Elektrik İletim AŞ verilerine göre, saatlik bazda en yüksek elektrik tüketimi 46 bin 764 megavatsaatle 18.00'de, en düşük tüketim ise 30 bin 275 megavatsaatle 05.00'te gerçekleşti.

Günlük bazda 986 bin 777 megavatsaat elektrik üretildi, tüketim ise 972 bin 676 megavatsaat olarak kayıtlara geçti. Üretimde ilk sırada yüzde 28,5 ile doğal gaz santralleri yer aldı. Bunu, yüzde 24,2 ile ithal kömür santralleri ve yüzde 10,8 ile barajlı hidroelektrik santralleri izledi.

Türkiye, 14 bin 773 megavatsaat elektrik ihracatı, 673 megavatsaat elektrik ithalatı yaptı. AA

Düşük maliyetli kömür, tüketim rekorları kırarak küresel emisyonları artırıyor

Uzmanlar, dünya genelinde kömür tüketiminde kısa vadede artış yaşanacağını, bu durumun da kömür kaynaklı emisyonları yüzde 8 ila 12 artıracığını belirtiyor.

İSTANBUL (AA) - Uluslararası Enerji Ajansının (IEA) "Kömür 2024" raporuna göre, Kovid-19 salgını döneminde hızla düşüş gösteren kömür tüketimi, güçlü bir artış sürecine girdi. Kömür fiyatları da halihazırda 2017-2019 dönemi ortalamasının yüzde 50 üzerinde seyrediyor. Dünyanın en büyük kömür tüketicisi Çin'in elektrik üretiminde kaynak çeşitliliğini artırmayı ve yenilenebilir enerji yatırımları yapmayı sürdürmesinin küresel kömür tüketimindeki artışı sınırlandırması beklenirken, ABD Başkanı Donald Trump'ın kömür üretimini artıracağı yönündeki açıklamaları bu beklentileri tersine çevirdi. AA muhabirinin sorularını yanıtlayan Türkiye Enerji Stratejileri ve Politikaları Araştırma Merkezi (TESPAM) Başkanı Oğuzhan Akyener, IEA verilerine göre 2024'te dünya genelinde 8 milyar ton civarında kömür tüketildiğini söyledi. Kömür tüketicisi ülkeleri Çin, Hindistan, ABD, Almanya, Rusya ve Japonya, üretici ülkeleri ise Çin, Hindistan, ABD, Avustralya, Endonezya ve Rusya olarak sıralayan Akyener, genel kömür piyasaları perspektifinde de piyasaların yüzde 50'sine yakınının Çin'in kontrolünde bulunduğunu, bu nedenle de Pekin yönetiminin fiyatlarda da belirleyici olduğunu kaydetti. Akyener, azaltma çabalarına karşın Hindistan, Avrupa Birliği ve ABD'nin aynı şekilde kömür tüketimine devam ettiğini bildirdi.

"Çin'de kömürün elektrik üretimindeki payı yüzde 70'lerde"

Çin'in 2027'de, Hindistan'ın ise 2043'te kömür tüketimini maksimum seviyelere çıkaracağını, dünya ortalaması için bu tarihin 2034 olduğunu vurgulayan Akyener, "Çin'de elektrik üretiminde kömürün payı yüzde 70'lere çıkmış durumda. Bu kadar kömür santrali, kömürle alakalı çevrim santrali kurduktan sonra, ülkenin her tarafına yayılmış kömür kaynakları varken ve üretim maliyetleri düşükkün hiçbir ülke kömürden sadece karbon emisyonları sebebiyle çıkmak

istememez." dedi. Bazı bölgelerine henüz elektrik dahi ulaştırılmayan Hindistan'ın kömürden vazgeçebilmesinin mümkün olmadığını belirten Akyener, kömürden vazgeçen, kömür aleyhine söylemler geliştiren birçok Avrupa devletinin de enerji krizi yaşadığı dönemlerde kömüre dönmek zorunda kaldığını hatırlattı.

Yenilenebilir enerji kaynaklarıyla kömürü yer değiştirmenin o kadar da kolay olmadığını dile getiren Akyener, rüzgar ve güneşin her dakika emre amade kaynaklar olmadığını ve elektrik depolama maliyetlerinin yüksek olduğunun altını çizdi. Akyener, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Yenilenebilir enerjilerin ve depolama teknolojilerinin maliyetleri düşerse, nükleer enerji reaktörleri daha hızlı şekilde ekonomik hale gelirse kömürden daha hızlı bir geri çekilme söz konusu olacaktır. Bu anlamda azından önümüzdeki 10 yıl, teknoloji de çok hızlı bir ilerleme beklemiyoruz. Yenilenebilir enerji ve enerji depolama, kömür emisyonlarında karbon yakalama gibi alanlardaki teknoloji trendleri ve maliyetleri kömürden vazgeçebilmemizi belirleyecek ana hususlar olacak. Bu bağlamda oluşturulan algı, teşvikler ve yaptırımlar ise düşünüldüğü kadar büyük etki oluşturamayacaktır."

"Sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırma hedefini imkansız hale getiriyor"

Yıldız Teknik Üniversitesi (YTÜ) Makine Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi ve Enerji Merkezi Müdürü Prof. Dr. Şaban Pusat, 2023'te dünyadaki genel kömür talebinin 8,68 milyar ton civarında gerçekleştiğini, bunun 2024'te yüzde 1 artışla 8,77 milyar ton olmasının beklendiğini aktardı. Pusat, genel beklentinin kömür tüketiminin azalması yönünde olmasına rağmen, son birkaç yılda artış yaşandığını ve yeni rekorlar beklendiğini söyledi. Dünyada ve Türkiye'de kömürün en çok enerji sektöründe kullanıldığını işaret eden Pusat, kömür tüketimine ilişkin şu bilgileri pay-

laştı: "2024 yılında Çin, dünya kömür tüketiminin yaklaşık yüzde 56'sını oluşturarak 5 milyar tonun üzerinde kömür tüketmiş. Bu tüketim değerinin yaklaşık 4,5 milyar tonunu kendisi üretiyor. Hindistan ise 2024 için küresel kömür tüketiminin yaklaşık yüzde 15'inden sorumlu olarak 1,3 milyar ton civarında kömür tüketmiş. Hindistan'ın kömür üretim değeri ise 900 milyon ton olarak gerçekleşmiş. Kömür kaynaklı emisyonlar, toplam karbondioksit emisyonlarının yaklaşık yüzde 40'ını oluşturuyor. 2024 yılında kömür yakıtlı enerji üretiminden kaynaklanan karbondioksit emisyonlarının yaklaşık 15 milyar ton olduğu tahmin ediliyor."

Pusat, dünyada elektrik üretiminin yüzde 36'sının, Türkiye'de ise yüzde 30'unun kömürle gerçekleştirildiğini, ayrıca dünya çelik üretiminin yaklaşık yüzde 70 kömüre bağlı olduğunu belirtti. En çok kömür üreten ve tüketen ülkelerin aynı olduğuna dikkati çeken Pusat, şöyle konuştu: "Son birkaç yılı ve önümüzdeki birkaç yılı beraber değerlendirdiğimiz zaman yıllık yaklaşık yüzde 2-3 oranında kömür tüketiminde artış bekleniyor. Bu küresel kömür kaynaklı emisyonlarda yüzde 8 ila 12 artış demek. Bir taraftan küresel iklim krizi bir taraftan kömür tüketimindeki bu rekor artış diğer taraftan da Paris İklim Anlaşması... Küresel sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sı-

nırlamaya çalışıyoruz, burada ciddi bir uyumsuzluk var aslında. Kömürdeki bu rekor artış, çevresel anlamda iklim krizini durdurma, sıcaklık artışını 1,5 dereceyle sınırlandırma hedefini imkansız hale getiriyor."

Net sıfır için "kömürden kademeli çıkış" önerisi

Dünyada kömürden çıkışın 2030'lara kadar imkansız, 2050'lere kadar ise ancak radikal kararlarla mümkün olabileceğini ifade eden Pusat, yenilenebilir enerjinin mevcut teknolojilerle pahalı olduğunu, ucuz enerji kaynağı kömürün Çin ve Hindistan gibi yerli kaynaklara sahip ülkeler açısından enerji bağımsızlığı sağladığı için tercih sebebi olduğunu anlattı. Pusat, sözlerini şöyle tamamladı: "İklim krizi ve sıcaklık artışının hepimizin şu anda günlük hayatında yaşadığı problemler. Biz belki kısa vadede bir şey görmeyeceğiz ama bizim çocuklarımız, torunlarımız bunun ciddi zararını görecek, bu açık olarak karşımıza duruyor. Dolayısıyla 2050'ye kadar net sıfır karbon emisyonunu sağlayabilmek için politika belirlemek lazım, bunun bir yolu da kömürden kademeli çıkış. Karbon vergisiyle beraber kömür kaynaklı emisyonların bir ekonomik karşılığı olursa insanlar kömürden çıkış aramak için alternatiflere yönlenecektir."

2024'te 4.4 milyar \$ kombine yatırım

Koç Holding, 2024 yılında konsolide bazda toplam 65.8 milyar dolar gelir elde ettiğini açıkladı. Aynı yıl 4.4 milyar dolar kombine yatırım gerçekleştiren Koç Holding'in son 5 yılda yaptığı kombine yatırım tutarı ise 14 milyar dolara ulaştı. 2024 yılı finansal sonuçlarını değerlendiren Koç

Levent Çakıroğlu

Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, "Jeopolitik gerginliklerin sürdüğü, küresel belirsizliklerin ise arttığı bir yılı geride bıraktık. Zorluklara rağmen 2024 yılını sağlam finansal yapımızı koruyarak kapattık. Küresel büyüme vizyonumuz ve uzun vadeli stratejik hedeflerimiz doğrultusunda yurt içi ve yurt dışında yatırımlarımıza kararlılıkla devam ettik" dedi.

Türkiye'nin geleceğine duydukları güvenle yurt içinde son dönemde yaptıkları yatırımları detaylandıran Levent Çakıroğlu, şunları söyledi:

"Bağlı ortaklığımız Kalamış ve Fenerbahçe Marina İşletmeciliği A.Ş. ile Fenerbahçe Kalamış Yat Limanı'nın 504 milyon dolar karşılığında 40 yıl süreyle işletme hakkının verilmesine ilişkin sözleşmeyi imzalamış olmaktan mutluluk duyuyoruz" dedi. Çakıroğlu, Koç

Topluluğu'nun otomotiv yatırımlarına ilişkin şunları söyledi: "Tofaş; Fiat, Citroën, Opel ve Peugeot için yaklaşık 250 milyon dolar yatırımla hayata geçirdiği K0 kodlu hafif ticari araç projesinde üretim ve ihracata başladı. Ford Otosan, Ford ve Volkswagen'in stratejik ortaklığı kapsamında yeni nesil Volkswagen bir ton-

luk ticari araç modelinin üretimini Yeniköy Fabrikasında devreye aldı. TürkTraktör ise Erenler Fabrikası'nda traktörün ana komponentlerinden biri olan kabin montaj hattının faaliyete geçmesini takiben yaklaşık 29 milyon euro yatırım ile kabin iskelet üretim tesisini hayata geçiriyor."

Yurt dışında da yatırımlarını sürdürdüklerini belirten Çakıroğlu, "Beko, Mısır ve Bangladeş'te toplam 188 milyon dolar yatırımla hayata geçirdiği tesislerde üretime başladı. Entek Elektrik, Romanya'da 214.26 MW gücünde güneş enerjisi santrali projesini hayata geçirmek üzere yatırıma başladı. Otokar, Romanya Milli Savunma Bakanlığı'nın şirketinin açtığı yaklaşık 4.26 milyar Rumen Leyi tutarındaki 1059 adet zırhlı araç ihalesini kazandı" dedi.

● EKONOMİ SERVİSİ